

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasni in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Italijan je vzel v najem vso inteligenco na Primorskem!!

Pred nami leži stenografski zapisnik državnega zbora seje z dne 20. aprila t. l., v kateri je najprej odbijal poslanec Borčić sumničenje od vseh slovanskih poslancev, ki so bili podpisali čestitko vladiki Strossmayerju, da v tej poslanici ni bila ni edna beseda o politiki in da je tako sumničenje mala fides ali nevednost itd.

Poslanec Lueger je trdil v svojem govoru med ostalim, da kolikor se tiče narodov, hujskajo se drug proti drugemu in z vso pravico da je omenjal in grajal njega predgovornik, da se posebno proti Hrvatom v oficijoznih listih piše na najnesramnejši način in ekselencia g. minister notranjih poslov bode vedel, da so Slovenci in Hrvatje na jugu države podpora avstrijskemu patrijotizmu nasproti italijanissimom (Glasno odobravanje na desnici) in če kdo pozna razmere tako dobro kakor on, tedaj mora še enkrat ponoviti, da so tam doli v Trstu Slovenci podpora proti italijanissimom.

Pozneje se oglasi tržaški poslanec g. Luzzatto ter pravi, da si hoče isprobiti samo nekoliko besed, da odgovori v svojem in v imenu svojih italijanskih tovarišev na zatožbe poslancev dr. Luegerja. Tudi v imenu svojih somišljenikov italijanske narodnosti mora odločno postaviti se proti robu proti takim zatožbam, ki so brez vsake podlage. (Oho! g. poslanec!) Uže lani je imel priliko protiviti se takšnemu sumničenju; vidi se, da je napel zdaj dr. Lueger isto struno in da hoče neopravičeno zatožiti vso večino Primorskega, ki je italijanska (oho! na desnici). Dozvoljavam si znova trditi, da se mi Italijani, ki smo v veliki večini na avstrijskem Primorskem, (??) ne dajemo ni od slovenske ni od hrvatske strani počevati ob avstrijskem patrijotizmu (??). Velika večina Primorskega, prebivalstvo mesta Trsta je italijanske narodnosti. (Ugovarjanje na desnici) in je baš tako avstrijskega mišljenja kakor vse narodnosti na Primorskem in vse stranke te visoke zbornice. Na vsak način mora misliti, da govornik ni bil dobro poučen o razmerah

in s tem se poslanec Luzzatto tolaži, v lasti pa, ker ne smatra Luegerja kakor govornika nemške stranke.

Naposled pa vstane poslanec g. dr. Vitezić in osmeši se statističnimi podatki Luzzatta, da Italijani niso v večini na Primorskem. G. dr. Vitezić je govoril po priliki tako-le: Poslanec mesta Trsta Luzzatto se je izrazil, da so primorski Italijani zvesti Avstriji in da v tem obziru ne zaostajajo za nobeno narodnostjo avstrijske države. Tako ispoved čujem z radostjo.

Gospod poslanec je omenil necega govora, ki se je govoril lani mej budgetno debato na tej (desnej) strani in izvestno je razumel moj govor, v katerem sem rekel med ostalim, da na Primorskem živi irredenta; to trditev si je baš irredentska stranka krivo razlagala, kakor da bi bil jaz trdil, da so vsi Italijani na Primorskem „irredentisti“, čemur pa moram znova odločno oporekati. V Istri so irredentisti, a so tudi zvesti avstrijski Italijani. (Dobro! dobro! na desnici).

Drugo zadevo moram popraviti. G. poslanec Luzzatto je dva- ali trikrat podarjal v svojem govoru, da so Italijani na Primorskem v večini v primeri s Slovenci.

Mislil, da mi ne ostaje družega, nego da naveden številke poslednjega statističnega izkaza in sicer, da ne bode moj govor predolg, nečem navesti številke vsake posamične treh Primorsko sestavljajočih dežel, temveč za vse Primorsko vkupe. Tu kaže, da živi na Primorskem 320.856 Slovanov (Slovenec in Hrvatov) in samo 276.605 Italijanov. (Čujte! čujte! na desnici). Zatorej je po poslednjem ljudskem štetju 44.251 Slovanov več nego Italijanov. (Živo odobravanje).

Poslanec Burgstaller v zadregi odgovarja, in priznava na to, da Italijani niso po številu v večini, pač pa po svojih lastnostih (kvalitativno) [glasno ugovarjanje na desnici], oni sestavljajo inteligenco na Primorskem in zastopništvo inteligence je tudi v njih rokah. (Živo ugovarjanje na desnici).

Srčno se zahvaljujemo v imenu vseh primorskih Slovanov „banskemu lordu“ na lepem poklonu! Zdaj vsaj vemo, kam se nam je zateči v sili in potrebi n. pr. ako

bi nam bilo potrebno treba statističnih podatkov o primorskem prebivalstvu!

O goriških razmerah.

Pod Čavnom.

Čitali smo večkrat v naših primorskih časopisih, da nam je skrbeti za združenje z vsemi Slovenci; posebno v neke št. lanske „Soče“ uvodni članek preporeča slovenskim občinam, da so dolžne z vso eneržijo podpirati Goriško, ker posebno mi goriški Slovenci smo neopisno zatirani od manjšine italijanskih prebivalcev.

Pričakoval sem spretnejšega pisatelja za daljše razprave o zgoraj imenovanem članku, ker ako ne bodemo narodnih tožeb razpravljali in po razsodbah se ravnali, bratili se in varovali slovska tla, tedaj je vse bob ob steno se samo pritoževati. Nadejemo se, da gospoda inteligenca mi ne šteje v zlo za naslednji članek, ki je le iz preprostega kmetskega peresa.

Ravno iz tega namena pisal sem neke št. številki cenjene „Soče“, kako so nam potrebni javni shodi vseh slovenskih kolikor narodnih, toliko katoliško-narodnih družtev. Načrtal sem v istem članku potrebe:

1. kako je postopati proti nam Slovincem demonstrativnim italijanskim shodom;
2. kako nam je praktično pričeti delovati, da si iztrebimo tuji plevel iz lastnega slovenskega narečja;
3. kako bi si ustanovili Slovenci narodne jezove ob italijanskej meji n. pr. v Istri, v Trstu, v Gorici itd.;
4. kako bi si mi goriški Slovenci nabrali svoto za imenovani goriški jez, za podobo sv. Cirila in Metoda in to bi bila zastava ali temelj nikdar nerazrušnega narodnega jezca na Goriškem;
5. kako bi promenili večkratne male veselice v redke velike koncerte. Na imenovani načrt se je oglasil neki gosp. dopisnik v Vašem cenjenem listu „Edinosti“, da mnenje istega načrta je dobro ali nemogočno, ker verska družtva se ne morejo utikati v narodne in politične stvari in moj namen ni bil gosp. dopisniku odgovarjati ali vsled onega uvodnega članka v cenjeni „Soči“ me vze neka dolžnost, da odgovorim sledeče: Verska, katoliška družtva, kolikor častita duhovščina so duša narodnega telesa in narodna družtva pa so telo katoliških druž-

tev, tedaj prva je duša, druga pa je telo, katero je brez duše mrtvo ali prav za prav duša telesu je le začasna brez bistroumnega truda, kakor poljedelec, ako ne zadostuje vsem terjatvam svojega poklica mora propasti in ako sosed ne tekmuje s svojimi sosedi, kar odvisnost od njega terja, zopet mora propasti. Slovenci sploh imamo veliko narodnih družtev po Slovenskem, pa le nekatera se večkrat lepo razveseljujejo. Mnoga katoliška družtva delajo zopet za svoj namen, načela pa imamo z večine pri narodnih in [narodno-katoliških družtvih ravno z istim geslom. Prosim, dragi čitatelji, kako ne bi imela katoliška družtva v shodih narodnih družtev delovati baš v isti namen, za kar delajo druga družtva? Tudi častita duhovščina ima dolžnost v cerkvi se truditi za vero, ravno tako zvonaj cerkve ob enem za dom. Častita duhovščina in visoka vlada imata veliko dolžnost, da duševno in materijalno podpirata narodno-verska načela, da se takoj uvede prepotrebne javne shode. Zakaj pa imati duhovščina in visoka vlada tako dolžnost? 1. zato, ker narod častito duhovščino in visoko vlado duševno in materijalno vzdržuje; 2. ker sti v tesnej zvezi z narodom kot duša z lastnim telesom in sti kot dušni in telesni pokroviteljici in zato imati dolžnost biti narodu podpora, blažiti sree in bistrimi um; 3. čast. duhovščina in visoka vlada sti od naroda odvisni in zato prepušča narod častiti duhovščini občne deželne in državne pravice le zato, da bi nam mogla biti podpora za izvršitev §. 19. drž. osnov. postave; 4. ako čast. duhovščina in visoka vlada ne zadostujeta terjatvam svojih podložnikov, opravičeno smem primerjati prvo in drugo poprejšnjemu poljedelcu, kateri ni zadostoval vsem terjatvam svojega poklica, zato svetujem čast. duhovščini in visoki vladi, naj podpirata rečena načela za uvedenje katoliško-narodnih shodov, v katerih bi si ustanovili mogočne slovske katoliško-narodne jezove ob italijanskej meji.

Mi goriški Slovenci smo na narodnem bojišču proti pohlepni Italijanom od leta 1867. Delovali so nam naši vrlji nepozabni boritelji Jo leta 1874. V teh letih so nam priborili tabore, večkratne javne narodne shode, sijajne koncerte. Spominam se koncerta pesnika Preširna leta 1873. pri „zlatej zvezdi“ v Gorici, ko sem sam čul iz

PODLISTEK.

Pratika našega ljudstva.

Mi naobraženi Evropejci delimo leto na dvanajst mesecev, in vsak mesec na 30 ali 31 dni. Različne dneve imenujemo s suhoparnimi številkami in dolgočasnimi latinskimi imeni mesecev. Veliko bolj poetičen in lepši pa je koledar našega preprostega ljudstva. Ono se malo zmeni za mesece, in brez pratike ali koledarja bi ne vedelo, kdaj se kakšen mesec začne ali jenja; nasprotno pa imajo naši preprosti, v sredi Božje prirode in krščanskega mišljenja živoči seljaki celo vrsto praznikov in znamenitejših svetnikov v glavi in po njih delijo leto v različne dobe.

Naši koledarji govorijo o štirih letnih časih, in sicer se po njih začenja vigred ali pomlad 20. marca, poletje 21. junija, jesen 22. septembra, in zima 21. decembra. Tudi naš kmet pozna te štiri letne čase, vendar pa se njegova štetev ne ujema popolno s koledarjem, in mu tudi popolno ne zadostuje. Znano je namreč, da se pod našim podnebjem zima začenja mnogo poprej, nego 21. decembra. Sicer moramo pa po našem vremenu tudi letne čase razdeliti, in sicer imamo zgodnjo suho in poznejšo mokro vigred ali pomlad; vroče, hudourno, in pozno, lepo poletje; zgodnjo, lepo in gorko, potem hladno in

lepo, slednjič mrzlo in megleno jesen; stanovitno mrzlo in poznejše čestokrat toplejšo, nestanovitno zimo. Naš kmet te čase dobro razločuje in jih imenuje po svetnikih in godovih, ki padajo v dobo, kedar se vreme in letni časi menjajo. Tako imamo prav za prav devet letnih časov in sicer:

I. Suha vigred ali pomlad od godu Marijnega oznanjenja (25. marca) do sv. Jurija (24. aprila). Značaj: suhi vetrovi in gorkejša solnce o jasnih dnevih topijo sneg in sušijo prst; priroda oživi, živali in razni mrčesi se vzbujajo iz zimskega spanja, tice selivke vračajo se zopet k nam, rastline jamejo zeleneti. („Marije oznanjenje je lastovk povrnjenje.“)

II. Mokra vigred od sv. Jurija (24. aprila) do kresa (sv. Janez 24. junija) zatorej ravno dva meseca. Značaj: pogosto deževje; nestanovitno vreme; hladni pa ne premrzli dnevi; vsa priroda se razvija in razrasta v polnem cvetu, zemlja rodi svoj sad.

III. Vroče, hudourno poletje od kresa (24. junija) do Velike Gospojnice (vel. Šmarna, 15. avgusta), tedaj sedem tednov. Značaj: vročina; pogoste pa kratke nevihte; žito je dozorelo.

IV. Pozno in lepo poletje ali čas „med mašami“ od Velike do Male Gospojnice (od 15. avgusta do 8. septembra), zatorej le tri tedne. Značaj: huda vročina je ponehala, nevihte so uže redke; lepi, prijetni dnevi; dozoreli so uže tudi

drevesni in drugi kasnejši sadovi; ker je vroči čas potekel, kaže in druge mrzlokrvne dvoživke se uže poskrijejo. Ljudstvo pa pravi, da je čas „med mašami“ tako svet, da nobena kača ne sme na drevo.

V. Lepa, topla jesen od Malega Šmarna (8. septembra) do Šmihelice (sv. Mihela 29. septembra), zatorej le tri tedne. Značaj: lepi, prijetni dnevi, vendar je dan uže precej krajši in noči hladne. Lastovke odpotujejo: „Marije porod je lastovk odhod.“

VI. Hladna, deževna jesen od Šmihelice (29. septembra) do vseh Svetih (1. novembra). Značaj: priroda jame umirati, uvelo listje pada z drevja; solnce je uže klavernejše in otožnejše ter ne more več prav greti; včasih po več dneh zapored dežuje.

VII. Pozna, mrzla jesen od vseh Svetih do sv. Nikolaja (6. decembra), zatorej pet tednov. Značaj: po zemlji se vlačijo goste, hladne megle; potrebna je uže zimska obleka; živali se poskrijejo pod zemljo ali pa otpuejo; vse življenje zamrje.

VIII. Huda, stanovitna zima od sv. Nikolaja do sv. Matija (24. februvarja), tedaj dva meseca in dva tedna (10 do 12 tednov). Značaj: sneg in mraz, solnčni pa mrzli dnevi. Ako se zima zakasni, pa pozneje dlje trpi.

IX. Pozna od sv. Matije (24. februvarja) do Marijnega oznanjenja (25. marca) zatorej baš eden mesec. Značaj:

solnce ima več moči in vreme se prevrže; ako je bilo do zdaj mrzlo in ledeno, nastopijo toplejši dnevi; ako je pa jug vladal še pred sv. Matijo, premaga ga zdaj zopet sever, pa le za malo časa. Od tod pregovor: „Matija led razbija; ako ga ni, ga naredi.“ Pozima ali čas od sv. Matije do Marijnega oznanjenja ima zatorej negotovo vreme; zima jemlje slovó, včasih pritisne še za nekoliko tednov, pa mora slednjič vendar odjenjati, včasih pa pride jug še le o sv. Matiji in potem ni več zimskega mraza.

Razven teh deveterih letnih časov pozna preprosti narod še posebne dneve, o katerih se rado vreme prominja in ki so odločilni za več naslednjih dni. Posebno imeniten je v tem obziru dan sv. Medarda (8. junija), ki je važen za kmetovalce, ker jim prinaša lepo ali deževno poletje. Potem so „trije ledeni možje“, ki prinašajo mraz, in še več takšnih. Božji prinaša mraz, sv. Jakob vročino, Jurij in Marka pa dež. Razni svetniki napovedujejo kmetu letne čase in vreme; pa ne samo to, tudi svoja opravila ravnajo poljedelci po njih. Stari kmetje vedo za vsa opravila, kate-rega svetnika god je treba repo sejati in kdaj ajdo, in katerega svetnika dan je treba to ali drugo delo opustiti. Tako so naši preprosti slovenski kmetje veliko boljši pratikarji, nego smo mi naobraženci, in nam si ni treba preveč domišljati na svoje vednosti. F. H.

ust goriškega poslovodje po rodu Nemea, ki je rekel, da je zavzet in da ni pričakoval takšnega napredka od Slovencev, kateri so se šele porodili. Od istega leta dalje so se združila vsa narodna in katoliška društva na Goriškem. — Žali bože, ni čudo, ako zdaj milo vzdihuje mati Slava nad svojimi sinovi na Goriškem!

Čas je tedaj, da smo goriški, oziroma primorski Slovenci polnoletni, da ustvarimo zmago na narodno verskem bojišču in da postavimo mejnike ali jezove našim tujcem, kateri nam preže po narodnosti, veri in cesarji; le v narodnih jezovih smo gotovi, da si častno obvarujemo vse narodne svetinje, potem bode izvestno tudi „Pro Patria“ nehala se zibati na slovenskih tleh.

Ako hočemo se temu nadejati, česar želimo od naših bratov, moramo pokazati dejansko, da se ljubimo in da delamo za obstoj, ter da se povrnemo z duhom in telom dejansko v leta od 1867. do 1874, v katerih so nam goriškimi Slovencev naši prvoborniki z ostrim orožjem usadili narodno drevo, katero je v času sedmih let velikansko vzraslo in čudo sadu obrodi; pa po nemilej usodi in po seljenji ostalo nam je le malo boriteljev. Pridružila se jim je bila klubna stranka, kakor lulika med pšenico, da je še v žlahtnejši sad cepila to narodno drevo in brez ozira na to, kakšnih in koliko redilnih snovij je treba koreninam pridejati; naše narodno drevo je tedaj v najžlahtnejši sad cepljeno. Žalobog, da prepričali so njegovi pridelki in še te nam v oblačnem in viharnem vremenu črni krokari pojedli.

Zatorej gorko preporočam goriškim Slovencev, oziroma predstojnikom narodnih društev, ustanavljate narodne javne shode; le v javnih katoliško-narodnih shodih dobimo novo orožje, s katerim stopimo na novo katoliško in narodno politično polje, na katerem imamo največjo dolžnost, da vzajemno delujemo.

Tržaška razstava leta 1888.

(Konec.)

Pravila za II. oddelek.

Vrtnarstvo.

Rastline, kakeršne uspevajo v gorkih rastlinjakih, v srednji gorkoti in limoniščih ter pod milim nebom.

Vrtni pridelki.

Istočasno kakor vinski trg bode tudi rastlinska razstava. Razstavljalci imajo oznaniti vse tiste stvari, katere žele razstaviti in nepolniti predale dotičnih tiskanic. Z ozirom na oglase in na razpoložljivi prostor odloči komisija vsakemu razstavljalcu primeren prostor.

Preskrbela bode tudi potrebna branila in mize za sadje, vrtnino, cvetlične šopke in za krasotne rastline. Razstavljalci tistih dežel, katere niso v obsegu razstave skupine, bodo morali plačati odzostava, ki ga zaležejo njihove stvari, po 1 gld. od vsacega štirjaškega metra. Metrov drobce se smatra za celi meter. Sadje, rastline itd. bode treba postaviti na odkazana mesta 24 ur poprej, predno se odpre razstava, razven vrtnin in svežih cvetličnih šopkov, ki se bodo lahko postavili v jutro pred začetkom razstave. Vsem za prodajo odmenjenim stvarim naj bode na etiketi napisana cena.

Pravila za III. oddelek.

V vrtnarstvo segajoče umetnosti in obrti. Nova, v zadnjem času iznajdena vinarska oprava.

Razkuževala in mrčesomorna priprava.

V oglaših je treba oznaniti rabo, ceno in važnost za razstavo odmenjenih stvari in ali jih je razstavljalce iznašel, zložil, ali pa ima on le zalogo. Komisija odloči prostore z ozirom na število oglasov in pri skrbi potrebne mize itd.

Za vsak štirjaški meter prostora je plačati 1 gl. Komisija dogovorno z jurijo določi, kdaj in kje se bodo poskušnje delale z razkuževali in z mrčesomornimi stroji. Stvari se razstavljajo v dobi od 25. maja do 5. junija.

Pravila za prisojevanje daril.

Darila za odlikovanja se prisojajo razstavljalcem na podlagi zvedenškega mnenja in po formalnej razsodbi jurije. Jurija bode sklicana, če mogoče, še predno se odpre razstava. Sklepala bode z večino glasov o tem, kako se imajo uvrstiti razstavljalci in kakšna darila imajo dobiti.

Predsednikov glas bo odločil, kedar bode o kakem predlogu na obeh straneh enako število glasov. Za veljavnost sklepov treba, da ste navzočni vsaj dve tretjini razsodnikov. Noben razstavljalce ne bode

mogel biti zvedenec ali razsodnik v tistem razredu, v katerem se bode sam potezal za darilo.

Razsojevanje o zaslugi se bode ozir jemalo na ceno, kar zadeva vrednost, na množino, na posebne razmere pridelovanja, na ekonomično važnost in na znamenitost blaga glede porabe, kupčijstva itd. Zvedenci bodo v vsakem oddelku brezplačno opravljali svoj posel. Za vsak izmed treh oddelkov bode poseben odbor; glavna komisija izbere dotične ude. Za preiskavo vin bode postavljen poseben odbor; komisija bode za to skrbela, da povabi vanj najodličnejše enologe tistih dežel, katere so povabljene k udeležbi. Proti razsodbi jurije ni nobenega ugovora. Glavnej komisiji gre prisojati darila in odlikovanja.

Diplome, ki se izdajo, podpišeta predsednika komisije in jurije dotičnega oddelka. (Po „Gosp. listu“ goriškem).

Politični pregled.

Notranje dežele.

V običnej proračunski debati je bil glavni govornik v prilog vlade poslanec Šuklje. V svojem nad poldrugo uro trajajočem govoru je prof. Šuklje tako dobro zagovarjal državni proračun, da ga je celo dr. Mattuš, mnogoletni proračunski poročevalec in priznani strokovnjak v finančnih vprašanjih prav laskavo pohvalil. Dr. Mattuš začel je namreč svoje poročilo z besedami: „Pred vsem izrekati moram častitemu gospodu generalnemu govorniku desnice v visokej zbornici svojo zahvalo na jedernatem njegovem govoru, kateri mi izredno olajšuje konečno besedo, ker mi je sedaj le malo več povedati, bodi si, kolikor se tiče proračunskega, ali pa tudi političnega dela pretresanj.“ Poslanec Šuklje je govoril tudi se slovenskega stališča ter kritikoval upravo vladino, ki je našemu narodu krivična. Branil je s toplimi besedami pravice našega naroda. Ta govor je napravil v zbornici velik utis in g. Šuklje se je dvignol mej znamenitejše govornike v parlamentu. Nemški listi poročajo le malo o tem govoru; o njega proračunskem delu pa popolnem molče. Glede slovenskih terjatev pa ne morejo prikriti jeze in „Neue freie Presse“ kliče ministra Gauča na pomoč, naj ukroti gimnazijskega profesorja, ki mu resnico govori v obraz. Vladni organi molče o tem znamenitem govoru, ker jim niso po godu očitanja, s katerimi je posl. Šuklje grajal vladno postopanje proti nam.

Podrobna debata o proračunu se odlikuje od splošne v tem, da se je ta čas uže dogodil velik škandal v državnem zboru po nekem zanimljivem glasovanju. Ako človek čita poročilo proračunskih debat, vidi, da se leto za letom ponavljajo vedno tiste lamentacije. Narodnost je vedno na dnevnem redu, s tem poslanci vseh narodnostij avstrijskih tratijo dragi čas in jako redek je mož v avstrijskem parlamentu, ki bi včasih izustil strokovnjašk govor, baveč se s poljedelstvom, trgovino ali obrtom. Vladajoči narodje v naši državnej polovici, Nemci, Poljaki in Italijani so tako malenkostni, da tratijo čas s tem, da kratijo Slovencev, Čehom in Rusom jezikovno ravnopravnost ter v parlamentu o tem debatirajo na dolgo in na široko, namesto da bi zložno z njimi razpravljali o zboljšanju materialnega stanja avstrijskih državljanov. V podrobnej debati o proračunu napadel je poslanec Lueger, ki se prišteva malobrojnej demokratičnej stranki, v svojem gororu levico. Očital je levičarjem, da v državnem zboru razsajajo, kakor bi hoteli mah na mah zrušiti sedanje ministertvo, da si pa pri vsem tem puščajo odprta skrivna vratica, skozi katera lezejo k ministerskim ekscelencam, od katerih pod roko dobivajo kar hočejo. Levica prav za prav ni opozicija, ampak vladna stranka, kajti vlada se v njenem smislu. Rekel je tudi, da je videl uže najimenitnejše vodje levičarje z upognenim hrbtom stati pred ministri ter stiskati jim kar najprisrčnejše roke. Take in enake obtožbe izzvale so od strani levičarjev glasne proteste. Beseda je dala besedo in naposled menjavale so se mej govornikom in drugimi poslanci uže take besede, kakor jih ni z lepa čuti v katerem si bodi parlamentu. Luegerju so očitali, da menja od dne do dne svoje mnenje, in da bode izvestno ukljub temu, da se šteje mej demokrate, glasoval z aristokrati in klerikalci za Liechtensteinov predlog. „Se ve da bodem“, odgovoril Lueger. Na to navstane silen hrup po zbornici. Dr. Grégr skoči na noge ter mu zakliče: „Vi ste sramota za demokracijo

in nečast zbornici“. Vsa levica na to ploska in častita Grégru. Na to vstane še Weitlof ter z ostrimi besedami zavrne Luegerja, imenuje ga obrekovalca in tatu časti (ehrschneider). Lueger v tistej seji še enkrat poprime besedo ter proti koncu zagovarja Slovence v Trstu ter pravi, da so samo oni pravi Avstrijci v Trstu, Italijani pa da so irredentovci. — Zanimivo je bilo glasovanje o dispozicijskem fondu. To so oni denarji, s katerimi vlada plačuje svoje na pol oficijozne liste in o katerih vemo, da so nam Slovencev vedno sovražni, da nas zasmejujejo, nam nasprotujejo in napadajo naše zaslužne može. To se je tudi v državnem zboru poudarjalo, da na pol oficijozni listi sejejo samo razpor in nemir mej narodi. O glasovanju pokazalo se je, da je zbornica s 128 proti 116 glasovom odklonila dispozicijski fond. To se uže od 1880. l. ni dogodilo. Drugod bi ministertvo smatralo to za nezaupnico, ter bi odstopilo. Grof Taaffe je pa uže naprej povedal, da če mu zbornica prav dispozicijski fond odkloni, tega vender ne sprejme kot nezaupnico, vladal bode pa brez njega, t. j. potrební denar za svoje novine preskrbel si bode iz takozvanih osrednjih stroškov vseh ministertev. Nemški listi to z velikim veseljem pozdravljajo ter še hujsje napadajo ministertvo.

Hrvatski sabor snide se prihodnji mesec.

Vnanje dežele.

Kakor nemški listi pišejo, zbira Rusija še vedno nove vojne čete ob zapadnej meji ter ne bode prestala v tem delu, dokler bodo stale čete v bojnem redu. Tudi Avstrija zbira v Galiciji svojo vojsko in prestolonaslednik Rudolf odpoval bode čim preje nadzorovat čete ob ruskej meji. Ruski listi še vedno napadajo Avstrijo. O generalu Boulangerju in njegovih spletkah pa po večini še molče, ter čakajo, kaj bode. „Moskovskija Vedomosti“ pa se radujejo na njegovih uspehih, češ da njegova zmaga pomenja zvezo Francije z Rusijo. „Novosti“ so pa generalu nasprotna, ter pravijo, da dokler bode Boulanger se spletkami bunil francozki narod, ne bode Francija sposobna mešati se v vnanjo politiko, ker jo notranji prepri silno slabe. Rusom je pa pred vsem na tem ležeče, da je Francija močna in edina, potem še le bi bila zveza obeh držav uspešna, ter bi jamčila za mir v Evropi.

„Moskovskija Vedomosti“ pišejo, da je Avstrija predložila Koburgu svoj ultimatum. G. Burian, avstrijski zastopnik pri Koburgu, je zagrozil knezu, da ga Avstrija ne bode več podpirala, ako ne vsprejme njenih predlogov. Ti so: da se začasno ustavijo vsi opozicijski neodvisni listi in da se preprijemajo v vojsko in v vojno ministertvo avstrijski častniki in avstrijski tehniči v vse večje službe tehničnih vojnih šol. To ima biti pa samo začasno, dokler bode osiguran evropejski mir in prehodnja doba na Bolgarskem prebita. To pa, kakor navedeni list pravi, Koburg je sam prosil, zatorej je tudi z veseljem sprejel ta ultimatum. Dopsnik „Mosk. Ved.“ pravi, da prevzema vsako odgovornost za to vest, za to mu jo tudi mi celo prepuščamo. V Makedoniji so nastali neredi, ki Visoki Porti delajo velike skrbi. Turčija misli, da Grki agitirajo v tej zemlji, hoteči zanetiti upor, da bi potem laglje delali za Veliko Grško.

Na Rumunskem se pojavljajo novi nemiri; kmetje se puntajo in njih upor baje ni samo posledica slabih agrarnih razmer, marveč ima tudi politično barvo. Slovanski nasprotniki trde, da Rusija neti upor na Rumunskem, hoteč pridobiti vse balkanske države na svojo stran, drugi pa trde, da širi upor opozicija in nekateri žurnalisti. Zedinjena opozicija v rumunskoj zbornici javlja, da se je popolnem odepila od vlade. Sedaj so v rumunskem parlamentu sledeče stranke: junimisti, pristaši vlade, kolektivisti, prijatelji Bratiana in zedinjena opozicija.

Na Francozskem Boulanger in njegova stranka obrača vso pozornost na se, ter zelo vznemirja narod. Vsak dan vrše se demonstracije za in proti Boulangerju. Studentje so te dni demonstrirali proti generalu, a pristaši tega so je razgnali. Bila je te dni tudi krvava rabuka, v katerjej je bilo mnogo ranjenih. Napovedanih je še mnogo demonstracij. Generalovi nasprotniki so celo zagrozili, da bodo razdejali hišo, v katerjej se tiska „La Cocarde“, njegov organ.

Nemški cesar je silno nevarno bolan in dan na dan se pričakuje najhujših vestij; kri mu je baje da uže zastrupljena. Listi izven Nemčije se uže bavijo s promeno na nemškem prestolu. Skoro od vseh

stranij čujejo se glasovi, da bode mladega Viljema njega žejja po bojni slavi gnala naravnost v boj.

DOPISI.

Iz Podgradskega okraja dne 16. aprila 1888. (Konec). G. predsednik je dokaj obširno in temeljito zagovarjal zavarovanje živine za slučaj nesreče. Živo je slikal žalostno stanje kmetovalca, katerega nesreča ob živino pripravi — uničen je, ako se mu ne pomore do živine. Pa posamezni le malo morejo pomagati, le v družbi je pomoč. Za vzgled navel je druge stanove n. pr. odvnetike, beležnike itd. ustanovljajoče si svoje komore z namenom, da branijo se združenimi močmi svoje koristi. Konečni njegov predlog je bil, da zadruga prosi deželni kulturni svet, ki naj dela na to, da deželni zbor napravi postavu, po katerjej bi bil primoran vsak kmetovalec zavarovati se, oziroma pristopiti k zadrugi. Predlog je enoglasno odobren.

Na predlog g. deželnega poslanca Sl. Jenka je bilo odločeno, da bode prihodnji občini zbor v Materiji in v prihodnje da bode zborovanje enkrat v Podgradu, drugikrat v Materiji. Ako bi pa, kar se sme pričakovati, iz Jelšanske občine pristopilo zadostno število udov, bode se tudi tam zborovalo. Predlog je bil umesten in sklep potreben, ker nasprotniki zadruge so ljudi uže begali s pretvezo, da se bode zborovalo le v Podgradu.

Brez iznimke vsi smo željno pričakovali pričetka loterije. Ni čudo, ker 29 deloma dragih dobitkov je bilo na ogled izpostavljenih, in vsak se je nadejal enega ali drugega. Bilo je 7 plugov, med njimi 1 dvoostroki, kateri posebno v bregovih dobro služi. Videlo se je več bogato izbranih garnitur cepilnega orodja po 8, 7, 6, 5 komadov za dobitek, tudi več vreč semenskega ovsa in kompirja dobre vrste, kar je poglaviten poljski pridelek v tukajšnjih krajih. Katerim je bila sreča prijazna, veselo so svoje dobitke pospravili; katerim se pa ni nadeja izpolnila in pri loteriji sreča bila nemila, naj jim to sreča za drugo ne ohladi, naj ostanejo zvesti udje zadruge — drugikrat pridemo mi na vrsto. Vsak naj se potruji v svojem okrožji pridobiti novih udov, ker, kakor je bilo v letem listu uže rečeno, več ko nas bode, močnejša bode zadruga in toliko uspešnejša bode njeno delovanje.

Rodoljubi Jelšanske občine! pristopajte k zadrugi in delajte za njeno razširjevanje. Prepričali se bodete, da to je polje, na katerem morete ubogemu kmetovalcu mnogo koristiti.

Po končanem zborovanji nas je več ostalo pri skromnej večerjici. Bili so v družbi odlični gospodje n. pr. visokorodni g. baron Marenzi, vitez Vicco. Napivalo se je za zadrugo zaslužnim možem, osobito gg. Zupančiču, župniku Benediku, županu in deželnemu poslancu Jenku in sploh na prospah zadruge.

Iz Košanske okolice. Draga mi Edinost! Ni ga skoro kraja, da bi ljudstvo bilo bolj vsemu trpljenju udano, kakor je baš v naši okolici; iz mnogih krajev dohajajo po časopisih raznovrstne pritožbe. Imeli bi se tudi pri nas mnogokrat marsikaj pritožiti, ali vidimo, da vse pritožbe so večji del le bob v steno, da se redkokrat primeri, da tožitelj doseže svoj cilj. Dobro mi je znano, da tudi moje trkanje bode zastoj, ali kakor pravilcoljuban in med ljudstvom mir želeči narodnjak, ne morem si kaj, kakor da črhnem o krivici, o katerjej mi ljudstvo vsak dan pripoveda, namreč o zavarovalnicah proti požaru. Posebno se ljudstvo zelo pritožuje o uradovanji zastopnikov zavarovalnice banke „Azienda“. O teh kar očitno vpijejo, da se jim od zavarovalnice njih police, na katerih je zaznamovano njih zavarovano posestvo, o pravem času ne vračajo, niti ne oznani, kje bi se police mogle dobiti, da bi šel zavarovanec jih iskat. Črhnoti hočem o dogodku, kateri se je pripetil dvema posestnikoma naše okolice v tekočih letih pri zavarovalnem društvu „Azienda“. Pred nekoliko leti hodil je po naši okolici neki nam nepoznan gospod, ki se je zglasil za zastopnika zavarovalnega društva „Azienda“; ž njim je hodil tudi posestnik naše okolice. Zavarovala sta jih mnogo; prišla sta tudi v neko vas v naši okolici; kakor sem potem slišal, zavarovala sta tamkaj tri posestnike, kateri niso bili pri nobenij banki zavarovani. Omenjeni gospod je tudi zahteval od zavarovancev od vsacega 50 nč. Dali so mu le 30 nč. in to, da ako bi zavarovanci zavarovalnih polic ne hoteli sprejeti, ostanejo ti denarji društvu za pi-

savo. A zaman so naši zavarovalni posestniki pričakovali zavarovalnih polic od banke „Azienda.“ Minolo je eno leto, minolo je pol drugo leto; naši posestniki niso še mirno spali, ker si niso bili svesti svojega zavarovanja. Necega dne jelo jih je skrbeti, namreč zakaj nimajo v rokah nobene zavarovalne police, kam naj se obrnejo o času požara za odškodovanje svojih izgorelih posestev, ker jim ni znano, kje so zavarovani, kje je njihov zavarovalni zastopnik, kje so njih zavarovalne pogodbe oziroma police, kje hočejo zavarovalnino plačati. Po tem premišljevanji sklenoli so se drugje zavarovati, ker svesti si so bili, da poprejšnje zavarovanje mora izvestno uničeno biti, ker se jim ni skoro dve leti o njem nič oznanilo. Zavarovali so se pri avstrijske zavarovalne družbi „Dunav,“ katera jim je po svojem v tukajšnji okolici v Kalu postavljemem zastopniku v teku petih dni vročila njih zavarovalne police. Črez nekaj dni potem dobijo naši posestniki v roke sodnijske plačilne naloge od gl. zastopništva „Aziende“ iz Ljubljane, da so dolžni plačati zavarovalnino od dveh let dotičnemu društvu. Ni li to čudno poslovanje zavarovalnega društva „Aziende“, ker za to ni imelo skrbi, da bi naznanilo sedež svojega zastopništva, kjer bi naši posestniki si sami iskali svojih zavarovalnih polic in zavarovalnino plačali o pravem času, da bi o času požarne nesreče se društvu izkazali o zavarovanji in plačilu, da bi potem imeli tudi pravico od dotičnega društva terjati odškodnino? Nasprotno skrbelo je še-le po poldrugem letu izterjati za zavarovalnino naše posestnike po sodnijske poti; njihovih zavarovalnih pravic vročiti pa ni utegnolo in tudi še sedaj ne, ko sta posestnika zavarovalnino po sodnijski poti prisiljeno tudi že plačala. Vprašanje je, kam bodo hodili naši posestniki brez zavarovalnih pravic o času požara izkazati, da so bila zavarovana njih posestva ter za koliko svoto? Je li to pravo poslovanje dotičnega društvenega zastopništva, da se ubogo ljudstvo spravlja z nemarnim poslovanjem v take zadrege, da o času nesreče nima drugzega kot milo vzdihovanje okolo izgorelega poslopja. Zakaj druga zavarovalna društva redno opravljajo svoj posel s svojimi zastopniki in nimajo nobenih tožeb, nobenih zadržev? Društvo naj bi imelo pri svojem poslovanji take zastopnike, da bi jim bilo kaj mar za svoja opravila, ne pa samo da si odštejejo odstotke. Ozir naj se jemlje na opravila društvenih zastopnikov c. kr. avstr. zavarovalnice „Dunav,“ katera natančno razklada svoja pravila in pogoje svojim zavarovancem in se tudi po svojih pravih natančno ravna, da nima s svojimi zavarovanci nikakršnih preprirov in zmešnjav.

Domače vesti.

Občinski svet tržaški je imel v soboto 19. t. m. tajno sejo, v kateri se je sklenolo: 1. dr. Emilu Müllerju se dovoljuje pokojnina, akoprav ni avstrijski državljani; zaključek pa se ni mogel izvesti, ker se je vladni zastopnik protivil; 2. župnija pri sv. Jakobu se oddaje kooperatorju č. gosp. Karlu Mosèju; 3. o prošnji neke vdove za pokojnino se preide na dnevni red; 4. pisarniški vežbenik Oskar Ferra se imenuje za računskega vežbenika; 5. trem inženirjem mestnega stavbenega urada se pregleda izpit sposobnosti.

Denes v sredo 25. t. m. je zopet seja.

Za župnika pri sv. Jakobu je imenovan dosedanji kaplan č. g. Karol Mosè (bivši Može).

Za vinsko razstavo v Trstu, ki bo meseca junija t. l. v Polytheama Rossetti, je nakazalo poljedelsko in trgovinsko ministerstvo državno nagrado iz srebrnih in bronastih kolajn.

Tržaške c. kr. državne policije ravnatelj, dvorni svetnik Pichler, pojde v pokoj; na njegovo mesto neki pride iz Tridenta c. kr. vladni svetnik Josip Černko, do sedaj voditelj tamošnjega policijskega komisarijata.

Mesečna statistika mestne bolnice. 31. marca t. l. je bilo v mestni bolnici 990 oseb in sicer 559 moških in 431 ženskih. V javni bolnici je bilo 866 oseb, v porodilnici 5 ženskih, v sirotišnici 4 otroci in v blaznici 63 moških in 52 ženskih. Bolnikov je umrlo meseca marca povprečno 16.09 %.

O novačenju v Trstu je manjkalo 190 mladeničev, katere išče zaradi tega oblast kot begunce.

Delalski shod. Socijalni demokratje so zanesli svoje seme baje da tudi v Trst.

Uže dvakrat je bil sklican shod v „Hôtel Evropa“, ki bi imel razpravljati o vprašanjih, katerih se straši celo državni zbor. Prenapetost je jasno dokazal shod v nedeljo 22. t. m. Zborovanje je začelo s preprirov, k d o naj mu predseduje. Posrečilo se je najti med navzočnimi človeka, kateri je prevzel težavni posel. Predsednik pa je dokazal, da o parlamentarnem življenji in o visokej politiki nima niti pojma. Glavni govornik je bil Nemeč, krojač L a x. Spuščal se je v bogve kakšne širokoustne načrte, ali žal, da večina pričujočih novega Demostena ni niti razumela. Kokodakalo se je mnogo, a jajec je bilo malo. Pojavil se je tudi novi tribun g. E. Rascovich, kateri išče izvestno tam lovorov venec, kjer ga ne najde nikoli. Zborovanje je končalo s pravim mejnarodnim babilonskim stolpom in edini, ki želi še mnogo, mnogo takih skupščin, je — gostilničar „hótela Evropa“.

XXIII. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ je bil v sredo 18. t. m. popoldne v mestnej dvorani v Ljubljani. Navzočih je bilo okoli 50 članov; z dežele so prišli gg. Svetec, Krsnik in drugi. Predsednik čast. g. prof. I. Marn je v svojem ogovoru izrekel zahvalo odboru, ki je vestno in marljivo izvrševal svojo nalogo; posebno se je zahvalil odborniku in blagajniku g. Ivanu Vilharju, ki uže 16 let požrtovalno opravlja posel društvenega blagajnika, in neumorno delalnemu tajniku g. E. Lahu. G. predsednik tudi opomni, da bo „Matica“ drugo leto praznovala 25letnico svojega obstanka in opomni navzoče člane, naj kateri stavi v tem oziru primeren nasvèt. Pri drugi točki (računa o društvenem novemem gospodarstvu) omeni gosp. tajnik, da so obliacije v računu po kurznej in ne po nominalnej vrednosti. Skupni dohodek v minolem letu iznašajo 13.267 gl. 35 kr., stroški 9720 gl. 80 kr. Premoženje „Matice Sl.“ iznaša 25.196 gl. 80 kr.; v zadnjem letu se je pomnožilo za 2114 gl. 52 kr. Za prihodnje leto je proračunjenih 6060 gl. dohodkov in 5560 gl. stroškov. Po nasvetu g. dr. Vošnjaka so se izvolili per acclamationem kot računski presojevalci gg. Žagar, Valentinčič in Brađaša. O odboroven delovanji v minolem letu je poročal tajnik g. Lah. G. dr. Vošnjak se v imenu zbora zahvali društvenemu odboru za požrtovalno in marljivo delovanje.

Odbornik gosp. dr. Požar na to v daljšem in pohvalno vsprejetem govoru poudarja, naj bi se Slovenci po geslu pokojnega dr. Bleiweisa družili in zbirali svoje moči domovini na slavo. Krasna je stavba „Družbe sv. Mohorja“, v kateri se zbira večinoma preprosti narod. Druga krasna stavba, duševno zbirališče slovenskemu razumništvu naj bi bila „Matica Slovenska“. Gledé „Matice Slovenske“ moramo pač priznati, da slovenska inteligenca premalo ceni nalogo prvega slovenskega slovstvenega zavoda. Ako bi sodili po številu „matičarjev“, morali bi sklepati, da je n. pr. v Celji le 18. in v Ljubljani le 260 inteligentnih Slovencev. „Matica Slovenska“ bo bolj praznovala svojo petindvajsetletnico, ako se število njenih članov podvoji in potroji. Član naj bi pridobil člana, vsak omikan zaveden Slovenec bo di bučelar „Matici“. — Društveni podpredsednik g. prof. Levec stavi v imenu odborem predlog, naj se § 36. opravnega reda tako promeni, da bo v prihodnje glasilo: „Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje praviloma na tri leta. Ako pa se je odbor po večletnem tajnikovem službovanji uveril o njegovej podpolnej sposobnosti, smé ga tudi brez razpisa potrditi za večletno dōbo“. Zbor soglasno potrdi predlog. Konečno se g. predsednik zahvali g. županu, ki je blagohotno prepustil za zborovanje mestno dvorano.

Pisateljskega podpornega društva občni zbor se je vršil zadnjo soboto v čitalničnem steklenem salonu v Ljubljani. Društveni predsednik g. dr. Vošnjak pozdravi navzoče družvenike in konstatuje sklepčnost zbora. Tajnik g. prof. Raič prečita obširno poročilo, iz katerega posnamemo naslednje: Odbor je imel šest sej in se posvetoval o prospehu društva, podporah in slavnostih. Podpore so dobili trije pisatelji in edna vdova. Odbor je priredil dvoje predavanj, in sicer je predaval društveni podpredsednik g. prof. Levec dne 17. aprila m. l. na korist Erjavčevej ustanovi in dne 25. marca t. l. na korist Levstikovemu spomeniku. Za Erjavčovo ustanovo se je nabralo 62 gold. 60 kr., za Levstikov spomenik 90 gold. Društvo je vzdalo in dne 3. julija odkrilo spominsko ploščo v Kamnej gorici pesniku in zagovorniku narodnih pravic dr. Lovru Tomanu. Slavnost je bila velikanska. Dne 14. avgusta m. l. se je društvo po svojih članih udeležilo odkritja spominske plošče

knezoškofu Antonu Al. Wolfu v Idriji. Dne 21. avgusta m. l. so se društveni člani udeležili zlate maše A. Einspielerja v Svečah in pet mesecev pozneje mu je društvo položilo venec na prezgodnji njegov grob. Društvo je prevzelo skrb in troške za Levstikov pogreb dne 16. nov. m. l. in darovalo venec; istotako je položilo venec na grob dr. Zarnika dne 1. aprila t. l. Dne 4. sept. m. l. je odbor priredil slavnost Nestorju slovenskih pisateljev, č. g. župniku Dav. Trstenjaku v Slov. Gradci; društvo je slavljenco podarilo lep srebrn in pozlačen kozarec. Dne 17. marca t. l. je odbor priredil Strossmayerjev večer. Društveni predsednik je vladiki Strossmayerju brzojavno naznanil, da ga je društvo imenovalo častnim članom, za kar se je laskavo zahvalil. Banka „Slavija“ je društvu darovala 200 gold. Za Rajčev spomenik je nabralih 600 gl., in se je razpisal natečaj za spomenik. Za Levstikov spomenik je nabralih nad 500 gold. Društvo je letos nameravalo zidati spominsko ploščo na rojstnem domu v Kranji dr. Jan. vitezu Bleiweisu-Trstenškemu; slavnost pa mora izostati zaradi nekakih ovir. Vzdala pa se bo spominska ploščica pesniku Miroslavu Vilharju v Planini. — Blagajnik g. V. Petričič poroča, da je društvo imelo 567 gold. 94 kr. dohodkov, stroškov pa 471 gold. 96 kr., v gotovini 95 gold. 98 kr. Skupno premoženje iznaša 1448 gold. 74 kr., od teh je 1170 gold. naloženih pri posojilnici ljubljanske okolice. V novi odbor so izvoljeni gg. dr. Vošnjak (predsednik), prof. Levec, prof. Raič, V. Petričič, J. Tomšič, prof. L. Pintar in Ivan Hribar. — Po občnem zboru je bil zabavni večer, kateremu je predsedoval gosp. H. Turk. Zabava je bila živahna; čital je g. Hugo zanimive črtice o pokojnem bližnjem rojaku Jurčiči, in g. Podkrajšek je bral lep sestavek o železnicah v Bosni in Hercegovini.

Slovenska čitalnica v Gorici bo v nedeljo dne 29. aprila svečano obhajala petindvajsetletnico svojega obstoja z veliko besedo. Spored: 1. Overtura, svira vojaški orkester. — 2. Pobratimija, vgl. A. Förster za možki zbor in samospev. — 3. Slavnostni govor. — 4. Kdo je mar? vglasbil dr. Benjamin Ipavec za možki zbor, tenor bariton-solo in orkester. — 6. „Oznanja zvon nam veliko noč“ vglasbil Fr. Abt, poje ženski zbor s spremljevanjem na glasovirji. — „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnij“ ziožil Anton Förster za možki zbor, četverspeve, sopran in alt z orkestrom. — 8. Ženski jok, vesela igra v enem dejanji posl. V. Mandelc. — Po besedi ples v dvorani, na vrtu pa, oziroma v spodnji dvoranci slavnostni banket. —

Pri besedi in plesu bode sviral vojaški orkester; pri petji pa bodo uljudno sodelovali tudi pevec drugih bližnjih čitalnic. Za banket oglasiti se je tistim, ki se ga žele udeležiti, pri čitalničnem čuvaji, vsaj do prihodnjega četrta. — Couvert, brez pijače, za osebo 1 gl. — Začetek besedi točno ob 8. uri zvečer.

Preuljudno so vabljeni k tej izredni slavnosti vsa narodna društva. Naj bi vaj vse čitalnice na Goriškem pri tej priliki pokazale svojo sestrično ljubezen do naše s tem, da jo počaste po svojih zastopih.

Župniški izpit so položili in srečno prestali od 17. do 19. t. m. v centralnem semenišči v Gorici čestiti gospodje: 1. P. Vuga, kurat v Škrbini (naš dolgoletni naročnik), 2. Jož. Golja vikarij na Kamnem, 3. Fr. Leban vikarij v Ravnici, 4. Kad en a r o Jožef, kurat v dolnji Tribuši in 5. Kodrič Janez, dek. župniški upravitelj in kaplan v Komnu. Čestitamo imenovanim gospodom iz vsega srca, ker so vsi Slovenci!

Iz Gorice piše prijatelj o dogodjaji, o katerem ima tudi poslednja „Soča“ vest: „nasledki zapeljive ljubezni.“ Neki častnik namreč, nadporočnik tamošnjih topničarjev, imel je ljubico, neko služabnico g. E. de T. Ta je zvedela, da je njen dragi zaljubljen tudi v druge gospodičine. Prošlo soboto zvečer prosi služabnica svoje gospodarje, naj ji dovole iti v gledališče, v kar jej privole. Pred odhodom vzame gospodarjev revolver in gre po noči k stanovanju častnika, ki je imel svojo sobo v pritličnih, služabnici izvestno dobro znanih prostorih. Vedela je tudi, da častnik uže spi, ker je razbila steklo v oknu in na častnika trikrat ustrelila ter ga v roko tako poškodovala, da mu je bodo morali odrezati; prestrelila mu je žile. Služabnica je hitro zginola, kakor se govori, v deročo Sočo. —

Iz fare Katinarske se nam piše: Nas farane veseli, a prizadevamo si tudi vsi,

da imamo našo cerkev v lepem redu in lepo okrašeno, da je veselje gledati jo. Večja radost pa nam je, da imamo tako dobrega dušnega pastirja, ki nam je zvest in ki je prinesel obilnega duševnega sadu nam in našej mladini. — A nekaj moram obžalovati: kadar pridem na pokopališče, vidim grobokopno orodje vse razdejano, da ni moči groba izkopati. Temu bi lahko slavno starestinstvo pomaglo!

Ženitbeno ustanovo „cesarica Jeliza“ iz ustanove barona A. Rallija v znesku 500 gl. je podelilo c. kr. tržaško namestništvo letos zaročencema v Barkovljah: kmetu Dragotinu Pertotu in Rozi Bekar.

Nagrada za služabnike. Mestni magistrat tržaški razpisuje IV. mestno nagrado v znesku 630 gl. za služabnike, ki so se odlikovali z dolgoletno zvesto službo. Prositi morejo za nagrado možki in ženske preko 45 odnosno 40 let, ki so služili neprenehoma najmanj 15 let pri tržaškej rodbini v Trstu ali izven Trsta. Prošnje se imajo izročiti do 15. septembra t. l. po gospodarjih. Nagrada se izroči dne 29. novembra t. l.

Najden mrtvec. V nedeljo 22. t. m. popoldne so našli na novej Opčinskej cesti v prekopu blizo letovišča „Skrinzi“ mrtvega 85letnega Josipa Čoka. Starček je bil uže več let v tržaškej ubožnici. V nedeljo je šel na sprehod ter se zgrudil v prekop in obležal mrtev. Našli so pri njem steklenico vina, kos kruha in 96 kr. denarja.

Blazni se u Trstu zelo množé. Ni ga skoro dné, da ne bi se slišalo o žalostnem slučaju, da je ta in oni zblaznel in čadno je, da je večina takih ženskega spola. Denes doznajemo o dveh novih slučajih: 40letna Ana Jazbec, stanujoča v ulici Carintia št. 5 je nenadoma zblaznela ter tako nevarno razgrajala, da so jo morali zvezano odnesti v blaznico. — Drugi je bil 35letni Anton Visintini iz Trsta, katterega je oče pripeljal v bolnico.

Nezgoda. V ulici Barriera vecchia se je zlomila os na vozu izvoščeka ali fijkarja št. 87. Voz se prevrne, kočijaž pade na tla ter se na glavi tako težko pobje, da so ga morali odnesti v bolnico.

Prevara. Trgovca Frana Russa, stanujočega v ulici Giuliani h. št. 202 je osleparil drug Karol B. iz Vodice za razno blago in menjice v skupnej vrednosti preko 4000 gl. Sleparja so uže prijeli in ž njim njegovo družico, 34 letno Marijo C. — Karol B. je še-le 23 let star.

Samoubojstvo. Mizar Ivan Renner, stanujoč v podstrešji hiše št. 1. ulice Media se je obesil v nedeljo 22. t. m. po noči v svojem stanovanji. Ostavil je vdovo in troje otrok. Nagib samoubojstvu so bili baje da slabi zaslužki.

Policijsko. 19letni črevljarski pomočnik Josip Struži iz Kočevja je ukradel črevljarju Valentinu Krecu v gostilni „zur Eisgrube“ dva para črevljev. Tatu so zaslačili ter ga zaprli. — 14leten malopridnež je ukradel nekej gospe na ribjem trgu novčarko z 2 goldinarjema iz žepa ter odnesel pete. Razni ljudje so tekli za njim toda niso ga mogli dohiteti. — Čuvarju Iv. Bizjaku, stanujočemu v hiši št. 1 ulice Carradori je ukradel neznan tat iz zaprte sobe dragocenosti in obleke vredne 150 gl. — Tržaški pobalini so se stekli na „Campagnetti“ ter se nametavali s kamenjem, da je bilo joj. Velik kamen je zadel 12 letnega otroka v glavo in ga težko ranil, da so ga morali odnesti v bolnico.

Književnost.

Jos. Stritarja zbranih spisov je izšel 43. snopič.

„Dom in svet“ objavlja v 4. številki to-le vsebino: 1. Solze. 2. Na pótu. 3. Lepi dol. 4. Iz burkaste preteklosti Mihe Gorenjskega. 5. Pomlad. 6. Prvo cvetje pomladi. 7. Strupene rastline. 8. Iz domačih in tujih golov. 9. Slovstvo.

„Drobtinic“ izide letos XXII. letnik. Vsebinska bode precej taka, kakeršna je bila lani. Želimo si vzlasti zabavne tvarine, ki h kratki poučuje in blaži. Kakor je bilo mogoče spoznati lani, nagiba se ta letnik na zabavno stran. Spisi, naročila in vprašanja naj se pošiljajo uredniku z naslovom: gosp. dr. France Lampe, Ljubljana (Marijanišče).

Garšin Vsevolod Mihajlovič, glasoviti ruski pisatelj je nedavno umrl na Ruskem. Bil je še pred kratkim podpolno zdrav, a baš prvi dan tega meseca se je odpravil, da odpotuje s svojo soprogo v Petrograd, kar mu se pripeti nesreča, ki ga je spravila v smrt. Idoč po stopnicah se izpodrane, ulomi si nogo in razbije glavo,

da po velikih mukah izpusti dušo. Ta izguba je neprocenljiva. Garšinu ni bilo še 31 let, a bil je izvestno najženjalnejši pisatelj mlade generacije. Približal se je najbolj Turgenjevu, kateri mu je bil za vzgled. Vse njegove povesti kažejo umeren realizem, in pripovedovanje mu je nadahnjeno z iskreno poezijo, in vsi so pričakovali, da se Garšin dvigne med prave pripovedne literature ne samo ruske nego v obče svetovne. Nekatere izmed njegovih povestij so bile preložene na hrvaški jezik n. pr. Umetniki, Štirje dnevi, Noč, Medvedje.

NULLUM PEPSINUM, nisi pepsinum Arpii.

To izvrstno grenko želodčno zdravilo je pod stalnim nadzorstvom društva strokovnjakov kemikov in pod posebno kontrolo slovečega zdravnika dr. Hagerja. Pokazalo se je kot izvirno najboljšo sredstvo za slab želodec, toliko kar se tiče vkuša, kolikor sijajnega uspeha ter je v tem obziru pripoznano od vseh zdravniških krogov v Nemčiji. Uspeh tega zdravila je tolik, da se more zvati najboljšo sredstvo proti pomorski bolezni, tudi proti trebuholu in prehlajenju želodčevem. Ako se pije vsak dan pred obedom kozarček te pijače z vodo, hitro se občuti dobrotvoren vpliv. Za otroke zadostuje manj, primerno starosti.

Zaloga v Trstu pri S. ASCOLI. Via Carintia št. 3.

Dečka

od 14. do 16. leta se išče za trgovino v Skednji. Natančneje se izve pri upravnistvu našega lista.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je ražegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1884. f. 31,490.875-83

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 21,006.641-33

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884. f. 83,174.457-98

Plačana povračila:

a) v letu 1884 f. 8,637.596-13

b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.338-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančneje pojasnila se dobé v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v laetne palači. 8-24

Št. 10.

Razglas.

Dne 30. aprila t. l. boče v Lokvi javna dražba v oddajo poprave jednega dela skladovne ceste od Lokve proti Bazovici.

Načrt in dražbeni pogoji so v pregled pri cestnem odborniku gosp. Antonu Muhi v Lokvi.

Cestni odbor v Sežani

18. aprila 1888.

Načelnik.

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za go spe in gospode za jako nizke cene. — Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.

Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 41—104

Tiskarna Dolenc v Trstu

izdeluje vsakovrstna tipografska dela, kakor: priporočne karte, račune, okrožnice, vizitnice, poročilne objave, vabila, programe, izkaze, oglase, pravila, ustopenice, zaključne račune (bilance), ročiščenice, cenike, polnomoči, jestvenike, carinska pisma, naznanila, izpovedne listke, osmrtnice, razne skrižaljke, etikete, knjige, brošure in časnike v slovenskem, hrvaškem, nemškem, italijanskem, francozskem, angleškem in v drugih jezikih. Vsako naročilo izvrši točno in ukusno.

bei F. Müssler, General-Schiff-Expedit, Bremen, Bahnhof-Strasse N. 10.

letno blago iz prave ovčje volne

pošilja proti povzetju po jako nizkih stalnih cenah poznana reelna in solidna tvrdka

J. W. SIEGEL

BRNO Brünn.

Gospodje krojači, kateri še nimajo svojih vzorkov, ter želé razširiti krog svojih naročiteljev v porabo jako solidnega blaga, naj se obrnejo z dopisnico zaupno name.

Dobé mojo najnovejšo zbirko vzorkov brezplačno in franko.

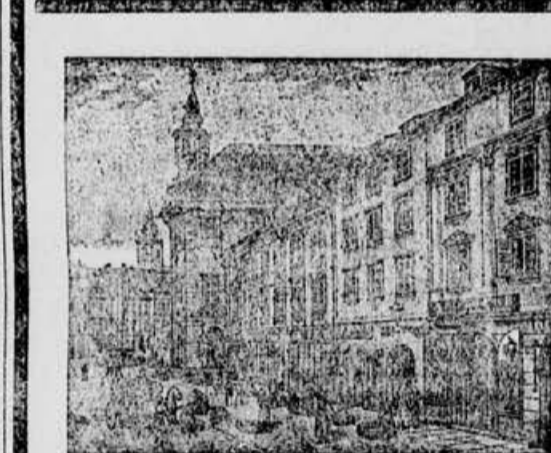
SUKNO

razpošilja za gotov denar ali po postojnem povzetju po zelo nizkih cenah in steer

samo dobre vrste:

3-10 m., cela obleka, samo f. 3,50
3-10 m., cela obleka, boljše, 4,90
3-10 m., fuo " 8,-
3-10 m., fuo " 10,-
3-10 m., površina sukinja " 6,-
3-10 m., črna sat. obleka " 10,-
3-10 m., črna sat. obleka " 10,-

Kur ni konat vsuč, se lahko vrne Uzoreci franko. — Naslov: Tuchfabrikslager FRIEDRICH BRUNNER Na drobnou. Brünn. Na doholo. Op. Uzoreci za gospodo krojače nefrankovani.

Lekarna Trnkóczy, v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pi-menih zahval o naših izbornu skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradcu (na Štajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

spoda navedena zdravila s prvo pošto dobí, da nas Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice

za želodec, katerim se ima ta tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, ziatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje arca, zabasanje, gliste, bolezní na vranih, na jetrih in zoper zlatožilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucet 2 gl., 5 tucetov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite MARIJACEJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gicht) je odločno najboljšo zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otokline, otrpnele ude in kite itd., malo časa še se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo cvet zoper trganje po dr. Malicu z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucet 4 gl. 50 kr.

Či ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

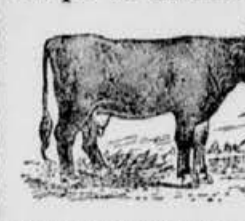
za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsna in pljučne bolečine: 1 steklenica 50 kr., 1 tucet 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavo ólu, otrpnelih udih, skazenem zelodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, koni in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bozavk, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, pučnih in vratnih boleznih, ter odpravlja vse giste, undi vzdržuje konje debele, okrogle i lakoue.

Krava dajo mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najbolše mazilo za konje pomaga pri protégu žil, otokah kolena, kopitnih boleznih, otrpnebi v boku, kriz itd. otekanji nog mehurjih na nogah, izvrtjenji tih angij soča, opravne sušici itd., s kratka čí vseh vnanjih boleznih in lisah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekel z rabilnim navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani zraven rotovža in vsak dan s pošto razpošiljava 1—12—12

FILIJALKA V TRSTU

e. kr. priv. avstr.

KREDITN. ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2%
8- " " 2 1/4 " "	3-mesečni " 2 1/4 " "
30- " " 3 " "	6- " " 2 1/2 " "

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrobna tarifa na temelju odpovedi od 20. februarja, 20. aprila, in 20. julija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.

V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Gradec, Hormenstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Selnograd — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2% letnih obrestih do 1000 gl., za večše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 9. maraja 1888. 48—54

Tovarno skladišče blaga iz ovčje volne.

A. SAMEK & Co. Brno (Brünn), Bahring 16., (poleg vrta „Grand Hôtel“.

Ugodne naročbe najnovejšega in najboljšega modernega blaga za gospe, gospode in deco, toliko za zasebnike, kolikor za krojače.

Uzorki na zahtevanje.

Najboljši papir za cigarete

13-26 je pristni

LE HOUBLON

francozki fabrikat Cawleyer in Henryer v Parizu. Svavi se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesor kemije na dunajskem vsučišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

Takoj delujoče. Uspeh zjamčen. Neizogibljivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje protiv celavosti, ispanjanju kose peruti i osedenju Ure. U vsakim putnim trenjem zaštitom. Originalne boce po 1. ... od ... boce za probu o 1 ... 50—18

J. Grolich u Brnu.

U Trstu samo kod A. Praxmarer, P. Prandini, Ljubljani Edv. Mahe-u v Gorici lekar C. Risoffoletti, B. Pontoni lekar, A. Herma... drogar; v Reki lekar J. Gmeiner; v Celju, Pellé; v Mariboru J. Martinz; v Graacu, ASD. Roth, Murplatz 1.

Tamo se može takođerjer dobiti Eau de Hebe, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži sviežost i bילוću puti. Ciena 85 novčica. — Ni separija!